

Finanční arbitř

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

tél. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x

e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.financniarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/18304/2016
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/PS/646/2015

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 17. 9. 2015 na návrh navrhovatele ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Fio banka, a.s., IČO 61858374, se sídlem V Celnici 1028/10, 117 21 Praha 1, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka B 2704 (dále jen „Instituce“), a vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci náhrady nemajetkové újmy o námitkách Navrhovatele ze dne 9. 8. 2016, evid. č. FA/17879/2016, proti nálezu finančního arbitra ze dne 25. 7. 2016, evid. č. FA/12742/2016, takto:

Námitky navrhovatele, ■, doručené finančnímu arbitrovi dne 9. 8. 2016, evid. č. FA/17879/2016, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 25. 7. 2016, evid. č. FA/12742/2016, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá náhrady nemajetkové újmy, kterou mu Instituce měla způsobit blokadí peněžních prostředků na platebním účtu, který pro něho Instituce vede, a to na základě vadného exekučního příkazu.

Finanční arbitř v napadeném nálezu ze dne 25. 7. 2016, evid. č. FA/12742/2016 (dále jen „Nález“), vyšel ze zjištění, že Navrhovatel uzavřel s Institucí dne 6. 10. 2011 Smlouvu o běžném účtu (dále jen „Smlouva o účtu“), na základě které mu Instituce zřídila běžný účet č. ■ (dále jen „Účet“).

Finanční arbitř dále zjistil, že Instituce na základě exekučního příkazu ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. S-DE-VZP-14-02609715-J734, č. j. VZP-14-02609715-J734 (dále jen „Exekuční příkaz“), vydaného proti povinnému ■ (dále jen „Povinný“), na dlužnou částku 20.315 Kč blokovala na Účtu Navrhovatele peněžní prostředky ve výši 10.860,62 Kč, tj. celého zůstatku na Účtu, kterými by Navrhovatel jinak mohl k okamžiku blokace disponovat. Instituce Účet blokovala ode dne 21. 11. 2014, 14:56:10 hod., do dne 26. 11. 2014, 15:13:31 hod., z toho

Navrhovatel nemohl provádět žádné platební transakce do 24. 11. 2014, kdy byly na Účet připsány peněžní prostředky ve výši 28.185 Kč. InSTITUTE tak peněžní prostředky na Účtu blokovala po dobu 120 hodin a 17 minut, z toho Navrhovatel nemohl provádět žádné platební transakce po dobu 71 hodin.

Finanční arbitr dovedil, že Exekuční příkaz představoval ve smyslu § 268 odst. 1 písm. h) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), nepřipustný exekuční titul a tím, že InSTITUTE provedla blokadu Účtu a neumožnila Navrhovateli v rozhodné době provést výběry peněžních prostředků z Účtu, porušila jak zákonně, tak smluvně převzaté povinnosti.

Finanční arbitr v Nálezu současně dovedil, že ačkoli Navrhovatel tvrdil, že mu InSTITUTE blokadou Účtu a souvisejícím jednáním způsobila nemajetkovou újmu, podrobně ji vyčíslil a obsáhle se vyjádřil k jednotlivým přirozeným a dalším právům, které měla InSTITUTE porušit, nijak neprokázal, že mu skutečně nemajetková újma vznikla.

Navrhovatel a InSTITUTE si ve Smlouvě o účtu výslovně nesjednali povinnost odčinit nemajetkovou újmu ve smyslu § 2894 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Finanční arbitr tak mohl věc posuzovat pouze podle § 2956 až 2968 občanského zákoníku upravující náhradu nemajetkové újmy utrpěné na přirozených právech člověka nebo § 2971 občanského zákoníku vztahující se na újmu trpěnou na jiných než přirozených právech. Jelikož nebyl naplněn jeden ze základních předpokladů vzniku odpovědnosti za nemajetkovou újmu, kterým je prokázána existence nemajetkové újmy (a to jak podle § 2956 občanského zákoníku, tak podle § 2971 občanského zákoníku), finanční arbitr již další předpoklady vzniku odpovědnosti za nemajetkovou újmu nezkoumal a dovedil, že InSTITUTE nemá povinnost Navrhovateli poskytnout za tvrzenou nemajetkovou újmu požadované zadostiučinění. Poskytnutí náhrady ve výši 1.000 Kč, ke které v průběhu řízení InSTITUTE přistoupila, finanční arbitr nepovažoval v tomto případě za neadekvátní výši náhrady.

Finanční arbitr návrh Navrhovatele na náhradu nemajetkové újmy ve výši 1.714.000 Kč podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi Nálezem zamítl.

3. Námitky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel namítá nezákonnost Nálezu, když současně veškerá tvrzená porušení zákona poměřuje rovněž s ústavním pořádkem a dovolává se ochrany svých ústavních práv a svobod garantovaných jak ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), tak usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina základních práv a svobod“).

Nesprávnost Nálezu Navrhovatel spatřuje v tom, že finanční arbitr nevyhověl jeho návrhu v plném rozsahu. Konkrétně, Navrhovatel polemizuje nad mírou zavinění InSTITUTE ve vztahu k porušení právních předpisů a vyčítá finančnímu arbitrovi, že se dostatečně nevypořádal s jeho argumentací v tomto ohledu (Navrhovatel dovozuje vyšší míru zavinění než je hrubá nedbalost).

Navrhovatel tvrdí, že vyhověl požadavku na prokázání výše újmy, a to srovnáním s judikaturou, konkrétně rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, když podle jeho názoru popsal podrobně rozdíly i jednotlivé prvky uvedeného rozhodnutí v porovnání s předmětem sporu v posuzované věci. Výše náhrady nemateriální újmy v posuzované věci má oporu ve výroku soudu, Navrhovatel pouze upravil výpočet výše újmy tak, aby odpovídal rozdílu v posuzovaných případech. V tomto řízení jde o jednání vedené minimálně nepřímým úmyslem, který se však s ohledem na další okolnosti, jako rozdíl v druhu zasažených práv, nesplnění oznamovací povinnosti, neochotě přijmout technická a další opatření, která by

pochybením banky zabránila, vysmívání se právům poškozeného, velmi přibližuje až k hranici přímého úmyslu.

Navrhovatel dále namítá, že na Účtu byly uloženy rovněž peněžní prostředky třetích osob odlišných od Navrhovatele, které tak byly protiprávním jednáním Instituce rovněž dotčeny, finanční arbitr se však touto skutečností odmítl zabývat.

Navrhovatel nesouhlasí se spojováním nároku na odškodnění s dobou blokace peněžních prostředků na účtu Navrhovatele a výši blokovaných peněžních prostředků a tvrzením finančního arbitra, že nejde o zásah takové intenzity, aby byl s to způsobit nemajetkovou újmu. Navrhovatel v tomto smyslu argumentuje, že neměl ani nejmenší tušení o jakou dobu a výši blokace půjde, protože Instituce mu ani jednu z těchto informací neposkytla. Ze zkušenosti věděl, že může jít o dobu až půl roku. Navrhovatel a osoby blízké byli závislí na plynulosti toku peněz na neoprávněně zablokovaném Účtu, a tudíž zjištění o blokaci účtu pro ně znamenalo velmi vážný zásah do jejich nemajetkové sféry. Delší zablokování peněz by znamenalo podle Navrhovatele velmi vážné ohrožení možnosti splácet uvedené dluhy, což by vedlo k dalším exekucím. Tato situace by vyústila nejen ve ztrátu majetku Navrhovatele a osob jemu blízkých, ale i ve ztrátu možnosti podnikat na půdě finančních a realitních trhů. Jednalo by se pak o zásah do jejich práva na svobodné podnikání, do dobré pověsti, dobrého jména, životních jistot, práva na uspokojování jejich potřeb vlastní prací. To vše bylo ve vědomí Navrhovatele a osob jeho blízkých ohroženo v okamžiku, kdy se o blokaci dozvěděli a doba blokace v tom nehraje žádnou roli.

Navrhovatel finančnímu arbitrovi vyčítá, že nenaplňuje legitimní očekávání Navrhovatele, že v obdobných případech budou všechny státní orgány postupovat stejně. Navrhovatel na podporu svých tvrzení odkazuje rovněž na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 28 Co 249/2012, kterým tento soud přisoudil zástupci Navrhovatele náhradu nemajetkové újmy za porušení práva na spravedlivý proces (nepřiměřená délka řízení). Navrhovatelem citovaná rozhodnutí respektují fakt, že porušení zákona samo o sobě zakládá povinnost úhrady nemateriální újmy, takže jedině, čím by mohl finanční arbitr v této kauze argumentovat je, že nebylo dosaženo nezbytné intenzity zavinění hrubé nedbalosti, jak vyžaduje zákon.

Navrhovatel tvrdí, že jelikož prokázal minimálně nepřímý úmysl Instituce při porušení zkoumané povinnosti, přičemž finanční arbitr v Nálezu konstatoval porušení povinnosti ze strany Instituce, nemůže finanční arbitr jednat jinak, než návrhu Navrhovatele vyhovět v celém rozsahu. Každé jiné rozhodnutí by bylo rozhodnutím porušujícím zákon, Ústavu a základní lidská práva.

Navrhovatel považuje za rozporné tvrzení finančního arbitra, který v nález konstatuje, že považuje za adekvátní Instituci poskytnutou náhradu ve výši 1.000,- Kč, když nakonec konstatuje, že Navrhovatel nepředložil ani finanční arbitr nezjistil okolnosti, které dokazují vznik nemateriální újmy.

Navrhovatel současně namítá, že finanční arbitr v jeho věci postupuje v rozporu s § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, zejména není nestranný. Navrhovatel pochybuje o nepodjatosti finančního arbitra a má za to, že finanční arbitr straní Instituci. Navrhovatel tak dovozuje z opatřování důkazů a jejich hodnocení finančním arbitrem, když Navrhovatel vnímá jednání finančního arbitra jako by byl obhájcem Instituce. Navrhovatel to odůvodňuje zejména tím, že finanční arbitr zamítl návrh Navrhovatele, ačkoli tak Instituce v řízení nepožadovala (když ustanovení § 153 odst. 3 občanského soudního řádu zakazuje soudu vynést jiný výrok, než který navrhne některá ze stran), argumenty Navrhovatele vyvracel takovým způsobem, aby vyzněly ve prospěch Instituce, a v neposlední řadě dostatečně nevážil důkazy předložené Navrhovatelem, včetně svědecké výpovědi jeho zástupce, která dokládá, že Navrhovatel nemajetkovou újmu skutečně utrpěl.

Navrhovatel má za to, že Nález není dostatečně odůvodněn, neboť v něm finanční arbitr nereagoval na veškerá tvrzení Navrhovatele učiněná v řízení. Navrhovatel v námitkách cituje

konkrétní tvrzení, která podle jeho názoru finanční arbitr řádně nevypořádal, resp. je nebral při právním posouzení v potaz (zejména že Instituce věděla o nebezpečí neoprávněné blokace Účtu a o prostředcích, jak tomu předejít, a přesto těchto prostředků nevyužila, že je Instituce povinna neblokovat na Účtu za žádných okolností částku odpovídající dvojnásobku životního minima a že Instituce nesplnila povinnost uloženou jí ustanovením § 2902 občanského zákoníku oznámit Navrhovateli, že může dojít k porušení povinností Instituce a jaké z toho pro Navrhovatele mohou vzniknout následky).

Navrhovatel namítá, že mu finanční arbitr neumožnil vyjádřit se před vydáním napadeného Nálezu ke všem podkladům, které byly v řízení shromážděny, jak finančnímu arbitrovi ukládá ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Jedná se především o odborné publikace a judikaturu obecných soudů citované Institucí, které nejsou, na rozdíl od zákonů zveřejňovaných ve Sbírce zákonů, veřejnosti běžně dostupné. Stejně tak se finanční arbitr nepokusil o smír mezi účastníky řízení, jak je tomu povinen podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi.

Navrhovatel požaduje, aby finanční arbitr Nález zrušil a nahradil jej rozhodnutím, kterým uloží Instituci povinnost zaplatit Navrhovateli částku ve výši 1.714.000 Kč jako náhradu nemajetkové újmy.

4. Vyjádření Instituce k námitkám Navrhovatele

Instituce odkazuje na veškerou argumentaci týkající se tohoto sporu, kterou poskytla v předchozích vyjádřeních v řízení o návrhu, a odmítá, že jednala úmyslně, hrubě nedbale či nedbale, současně se vědomě vyjadřuje pouze k věcným Námitkám Navrhovatele týkajícím se jednání Instituce.

Instituce tvrdí, že neměla a nemá zákonnou povinnost zpracovávat exekuční příkazy pomocí výslovně stanoveného programu, popř. programu s výslovně stanovenými parametry, proto technická opatření Instituce pro odhalování chybných exekučních příkazů považuje vzhledem k množství evidovaných reklamací jako v případě Navrhovatele za maximálně robustní a efektivní. Instituce má za to, že minimalizuje vznik neoprávněných blokad na účtu klientů.

Vzhledem k předmětu sporu je podle Instituce zcela zásadní, jakou výši částky Instituce blokovala na Účtu a po jakou dobu shodně jako další skutkové okolnosti tohoto konkrétního případu. Podle názoru Instituce je vždy potřeba hodnotit skutkové okolnosti skutkově obdobných případů individuálně a s ohledem na veškeré získané důkazy mezi nimi rozlišovat. Pokud by se měl aplikovat postup tvrzený Navrhovatelem, pak by mezi jednotlivými případy byly rozdíly pouze v subjektivních pocitech a tvrzeních poškozených osob, a tyto pocity by byly bez dalšího jedinou oporou pro rozhodnutí v dané věci. Takový závěr by nemohl v žádném řízení obstát.

Instituce považuje jednání Navrhovatele týkající se neustálého navyšování požadovaného odškodnění z původní částky ve výši 20.059,34 Kč na částku 1.714.000,- Kč za čistě účelové. Instituce považuje za zcela zřejmé, že svědecká výpověď osoby blízké k osobě Navrhovatele, která navíc vystupuje v rámci řízení jako jeho zástupce a činí jeho jménem veškeré úkony, může mít jako důkazní prostředek značně sníženou vypovídací hodnotu. Instituce nemá pochyby o tom, že při hodnocení tohoto případu finanční arbitr při dodržení zásady volného hodnocení důkazů řádně vyhodnotil veškeré důkazy a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku Nálezu.

Instituce odmítá, že trpí důkazní nouzí, a namítá, že pouze finanční arbitr rozhoduje o předmětu sporu, tedy i o tom, zda určitá strana trpí důkazní nouzí. K tvrzení Navrhovatele, že finanční arbitr v Nálezu použil řadu důkazů a tvrzení svědčících ve prospěch Instituce aniž by jejich použití sama Instituce navrhla, Instituce uvádí, že finanční arbitr není podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi na rozdíl od soudu (ve smyslu § 153 odst. 2 občanského soudního řádu) vázán návrhem účastníků řízení a v rámci řízení aktivně opatřuje důkazy; i kdyby tedy Instituce

žádný návrh na výrok finančnímu arbitrovi nepředložila, finanční arbitr není povinen návrhu Navrhovatele vyhovět.

Vzhledem k výše uvedenému a skutkovým okolnostem tohoto případu Instituce navrhuje, aby finanční arbitr rozhodnutím o námitkách Nález potvrdil.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasné podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález potvrdí nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr ve zbytku podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil Námitky podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné. Finanční arbitr proto přezkoumal soulad Nálezu a řízení, které vydání Nálezu předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného Nálezu pak přezkoumal v rozsahu věcných námitek Navrhovatele (srov. ustanovení § 141 odst. 9 správního řádu).

5.1. Postup finančního arbitra v řízení, zákonnost

Jak již finanční arbitr dovodil v Nálezu, bylo pro posouzení sporu v situaci, kdy finanční arbitr zjistil porušení povinností Instituce, klíčové současné prokázání vzniku nemajetkové újmy jako nutné podmínky případné odpovědnosti Instituce za tuto nemajetkovou újmu. Jiné Navrhovatelem či Institucí tvrzené skutečnosti nebo jiné předložené podklady by v situaci, kdy finanční arbitr konstatoval, že Navrhovateli nemajetková újma nevznikla, nebyly podstatné. Finanční arbitr se vyjádřil ke všem relevantním tvrzením a podkladům účastníků řízení, které pečlivě zhodnotil, a řádně zdůvodnil své závěry, ze kterých je patrné, jaké zbývající podklady a tvrzení a z jakého důvodu odmítl.

Smyslem vypořádání tvrzení účastníků řízení a hodnocení podkladů v řízení před finančním arbitrem není podrobné vyvracení každého tvrzení účastníků a provádění každého předloženého či označeného podkladu. V tomto smyslu se vyjádřil též Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, kde judikoval, že „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“.

Rovněž Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 9 Afs 70/2008, považuje za zákonný takový postup správního orgánu, tedy i finančního arbitra, pokud se nevypořádá do detailu s každým tvrzením účastníka řízení, tedy i Navrhovatele vzneseným v námitkovém řízení (a stejně tak v řízení před vydáním Nálezu): „Přestože je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý

jednotlivý argument účastníka (srovnej např. rozsudek ve věci Van de Hurk v. The Netherlands, ze dne 19. 4. 1994, Series No. A 288). To by mohlo vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním a kontraproduktivním důsledkům jsoucím v rozporu se zásadou efektivity a hospodárnosti řízení. Podstatné podle názoru Nejvyššího správního soudu je, aby se městský soud (logicky tedy i správní orgán) ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení tak, aby žádná z nich nezůstala bez náležité odpovědi. Odpověď na základní námitky však v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související.“

Konkrétně tedy v situaci, kdy Navrhovatel neprokázal vznik újmy, je bez významu zkoumat povinnosti Instituce učinit technická a jiná opatření ve vztahu k blokadě bankovních účtů na základě exekučních příkazů, přesto i k tomuto tvrzení Navrhovatele se finanční arbitr vyjádřil na straně 29 Nálezu. Stejně tak aplikace Navrhovatelem zdůrazňovaného ustanovení § 2902 občanského zákoníku (prevenční povinnost) nebyla v posuzované věci na místě, neboť finanční arbitr v řízení zjistil, že Instituce nemohla důvodně předpokládat, že při zpracování Exekučního příkazu s využitím zavedených opatření může porušit právní povinnost. O skutečnosti, že Instituce ve vztahu k Navrhovateli porušila zákonnou i smluvní povinnost tak není sporu. V posuzované věci rovněž není významné, zda Instituce v rámci neoprávněné blokace Účtu, resp. odepření výplaty částek 4.000,- Kč a 5.000,- Kč, porušila či neporušila další ze svých povinností vyplatit Navrhovateli dvojnásobek životního minima v případě, že finanční arbitr identifikoval již porušení jiné právní povinnosti.

Tvrzení Navrhovatele o vázanosti výroku návrhem Navrhovatele a absenci protinávru Instituce je nesprávné, neboť Instituce v řízení před vydáním Nálezu navrhla, aby finanční arbitr návrh Navrhovatele zamítl jako nedůvodný (vyjádření ze dne 30. 10. 2015, evid. č. FA/13232/2015), stejně tak Instituce v řízení předložila podklady a sdělila finančnímu arbitrovi právní argumentaci, v rámci které popřela nárok Navrhovatele na požadovanou výši zadostiučinění, jak dokládá část 5 a 6 Nálezu.

Nad to, argumentace ustanovením § 153 odst. 2 občanského soudního řádu není přílehavá. Občanský soudní řád se na řízení před finančním arbitrem apriori neužije, neboť to je vedeno podle zákona o finančním arbitrovi a subsidiárně podle správního řádu (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi). Řízení před finančním arbitrem je řízením jednostranně návrhovým, v rámci kterého se svých nároků může domáhat pouze navrhovatel jako spotřebitel (srov. ustanovení § 8 odst. 1 ve spojení s § 3 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi) v rozsahu působnosti finančního arbitra vymezené v § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Instituce, proti které se řízení vede, proto nemůže před finančním arbitrem uplatnit žádný svůj nárok vůči navrhovateli v tom smyslu, že by požadovala přiznání povinnosti navrhovatele k nějakému plnění apod. Návrh na zamítnutí návrhu Navrhovatele pak není uplatněním nároku vlastního.

Finanční arbitr připomíná, že řízení před finančním arbitrem jako správní řízení obecně je ovládáno zásadou materiální pravdy vyjádřenou v ustanovení § 3 správního řádu, která znamená, že „[j]e povinností správního orgánu z vlastní iniciativy a vlastními prostředky objasňovat sporné, pochybné nebo zpochybněné skutečnosti“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu dne 30. 5. 2008, sp. zn. 4 Ads 113/2007). „Uvedená zásada, zakotvená v ust. § 3 odst. 4, resp. ust. § 46 správního řádu úzce souvisí i se zásadou vyhledávací (§ 32 odst. 1 správního řádu) a se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 34 odst. 5 správního řádu). Správní orgán je tedy povinen zjišťovat všechny právně významné skutečnosti, bez ohledu na to, v čí prospěch svědčí, přičemž takto zjištěný stav věci musí odpovídat skutečnosti. Zásada materiální pravdy vyjadřuje nutný požadavek vysoké hodnoty pravdivosti a spravedlnosti vzhledem k tomu, že ve správním řízení bývá rozhodováno o právech, právech chráněných zájmech nebo povinnostech právnických a fyzických osob na jednotlivých úsecích státní správy. Způsob a rozsah přesného a spolehlivého

zjištění skutečného stavu věci závisí na správním orgánu, který řízení vede. Přitom však odpovídá za naplnění této zásady a tato skutečnost má svůj odraz zejména v odůvodnění správního rozhodnutí, v němž správní orgán uvádí, které skutečnosti byly podkladem pro jeho rozhodnutí a jakými úvahami byl při jejich hodnocení veden“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, sp. zn 7 As 22/2007).

Finanční arbitr tak i při hodnocení předmětu sporu postupoval podle ustanovení § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeně též podle ustanovení § 50 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 52 správního řádu, která vyžadují, aby finanční arbitr při svém rozhodování vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, volně hodnotil podklady a pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Jeho povinností je zjišťovat veškeré, byť i stranami sporu nenavržené okolnosti, které by mohly mít podle jeho názoru vliv, na zjištění skutkového stavu věci. Lichá je tudíž námitka Navrhovatele, který se mylně domnívá, že finanční arbitr je vázán pouze podklady nebo tvrzeními, které navrhly strany sporu. Finanční arbitr rovněž v tomto ohledu odmítá námitku Navrhovatele, že tímto postupem zpochybnil svojí pozici nestranného a nepodjatého rozhodujícího orgánu.

K Navrhovatelem namítanému neprovedení důkazu svědeckou výpovědí zástupce Navrhovatele finanční arbitr argumentuje, že účastník řízení nemá, ani při zachování práva na spravedlivý proces, bezpodmínečné právo na provedení jím navrženého důkazu (srov. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 2. 2010, sp. zn. 33 Cdo 546/2007: *„Účastník řízení zatížený povinností tvrdit právně významné skutečnosti a navrhopvat k jejich verifikaci důkazní prostředky nemá - v procesním slova smyslu - právo na provedení jím navrženého důkazu před soudem. Soud totiž rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede a nejde-li o tzv. nesporná řízení, může provést i jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy potřeba jejich provedení ke zjištění skutkového stavu vyšla v řízení najevo.“*).

Tvrzení zástupce Navrhovatele o jeho svědecké výpovědi postrádají důkazní sílu a nejsou způsobilá mít jakýkoli vliv na rozhodnutí finančního arbitra v posuzované věci, když právní zástupce Navrhovatele nemohl být v mnoha situacích přímým svědkem události a mohl je vnímat pouze zprostředkovaně od Navrhovatele. Je to soud, resp. správní orgán, který volně hodnotí důkazy samostatně a ve vzájemné souvislosti, subjektivní pocit Navrhovatele nebo jeho zástupce ohledně vypovídací hodnoty toho kterého podkladu nemá význam.

Podjatost, jak ji vymezuje § 14 odst. 1 správního řádu, který říká, že *„[k]aždá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit“*, je dána dvěma složkami, které musí být naplněny kumulativně.

První složkou je poměr úřední osoby k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům a složka druhá vyjadřuje zájem úřední osoby na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, přičemž obě složky, tj. poměr i zájem, je nutné ze strany osoby, která podjatost namítá, prokázat.

Ústavní soud se ve svém nálezu ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 371/04, zabýval otázkou nestrannosti a podjatosti, kde vyslovil, že *„[n]estrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o níž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi našla stěží uplatnění vzhledem k obtížné*

objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce určitým nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dívat výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto, nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z právního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou“.

Finanční arbitr není v žádném poměru k Instituci. Finanční arbitr je vázán povinnostmi stanovenými v ustanovení § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi: „Arbitr je povinen rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy“.

Finanční arbitr rovněž odmítá námitku Navrhovatele, že mu neumožnil vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, na což má právo podle § 36 odst. 3 správního řádu.

Jestliže Navrhovatel argumentuje konkrétně vyjádřením Instituce ze dne 1. 7. 2016, evid. č. FA/15522/2016, ve kterém Instituce pouze sdělila finančnímu arbitrovi, že se rozhodla kompenzovat Navrhovateli způsobené komplikace zasláním částky 1.000,- Kč a dále odkázala na svá tvrzení z předchozích vyjádření, nepředstavuje toto vyjádření takový podklad, který by osvětloval skutkový stav věci a měl tak vliv na rozhodnutí ve věci nebo který by obsahoval nová tvrzení a skutečnosti, ke kterým se Navrhovatel nemohl již dříve vyjádřit.

Pokud jde o publikace odborné právní veřejnosti a rozhodnutí soudu citovaná Institucí, které finanční arbitr vyjmenoval pouze v části 6. Nálezu, tedy v rámci tvrzení Instituce (neboť Instituce na ně odkazovala na podpoření síly své právní argumentace), neměly na závěry finančního arbitra žádný vliv. Jinými slovy, finanční arbitr je na posuzovanou věc neaplikoval. Obecně pak není povinností finančního arbitra bez dalšího automaticky zasílat straně sporu veškeré podklady, které v řízení předloží druhá strana. Ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu mu ukládá povinnost umožnit stranám sporu, aby se seznámily se shromážděnými podklady před vydáním rozhodnutí tak, aby se k nim mohly vyjádřit. Toto právo ovšem nelze vykládat tak, že by povinností finančního arbitra bylo za předpokladu, že strana sporu odcituje část publikace, tuto publikaci, příp. její příslušnou část, obstarat a založit ji do spisu nebo předložit druhé straně sporu.

Navrhovatel měl na základě výzvy finančního arbitra možnost se seznámit a podrobně prostudovat všechny podklady a tvrzení Instituce, které Instituce v průběhu řízení před vydáním Nálezu uvedla, předložila nebo citovala. Navrhovatel v řízení před vydáním Nálezu do spisu nahlédl, avšak neprojevil žádným způsobem zájem o předložení namítaných pramenů od Instituce. V případě, že by tak učinil, finanční arbitr by s ohledem na povahu a význam požadovaného podkladu zvážil, zda by žádosti Navrhovatele vyhověl, a to i s ohledem na povinnost ve smyslu ustanovení § 21 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi poskytnout „navrhovatelům na jejich žádost pomoc v souvislosti se zahájením řízení, zejména při sepsání, podání nebo doplnění návrhu, a kdykoli v průběhu řízení“. Avšak vzhledem k tomu, že namítané publikace a rozhodnutí nebyly pro posouzení sporu rozhodné, jak plyne z Nálezu, je plně v souladu se zásadou hospodárnosti řízení, pokud finanční arbitr žádosti Navrhovatele nevyhoví a namítané publikace a rozhodnutí Navrhovateli nezašle k prostudování ani v námitkovém řízení.

Pokud pak finanční arbitr v rámci svého právního posouzení odkázal na soudní rozhodnutí, činil tak na podporu svého právního posouzení zjištěného skutkového stavu. Finančním arbitrem citovaná, a ani Institucí citovaná a označená rozhodnutí a publikace, nemají povahu podkladů, kterými finanční arbitr zjišťuje skutkový stav věci a na které by se tedy vztahovala povinnost finančního arbitra seznámit s nimi účastníky řízení před vydáním rozhodnutí.

Zákon o finančním arbitrovi ani správní řád finančnímu arbitrovi neukládá, aby účastníky řízení předem informoval o každém svém právním názoru a jeho odůvodnění, když v rámci tohoto odůvodnění finanční arbitr může odkazovat na názory odborné obce, judikaturu, ale i jiné prostředky jako například různé listiny, informace zveřejněné na webových stránkách apod. Finanční arbitr proto nijak nepochybil, když Navrhovateli před vydáním Nálezu s jím citovanými rozhodnutími neseznámil a neumožnil Navrhovateli se k nim vyjádřit. Navrhovatelovy námítky jsou v tomto smyslu navíc zjevně účelové, když na str. 5 Námitek vyčítá finančnímu arbitrovi, že ho neseznámil před vydáním Nálezu s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, když na str. 6 Námitek současně tvrdí, že Navrhovatel vyhověl požadavku na prokázání výše újmy srovnáním s tímto namítaným rozhodnutím Nejvyššího soudu, čímž prokázal, že je mu toto rozhodnutí známo.

Finanční arbitr rovněž odmítá tvrzení Navrhovatele o nedostupnosti rozhodnutí Nejvyššího soudu nebo Ústavního soudu. Navrhovatel sám na podporu svých tvrzení předložil řadu rozhodnutí, je v řízení zastoupen právním zástupcem znalým práva a rozhodnutí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu jsou veřejně snadno dohledatelná. Pokud si Navrhovatel zvolil právního zástupce, neznalého možnosti si tato rozhodnutí dohledat, nelze tuto skutečnost přičítat nesprávnému postupu finančního arbitra.

Závěrem finanční arbitr poukazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2002, sp. zn. IV. ÚS 703/01, ve kterém se Ústavní soud vyjádřil k pojmu práva na spravedlivý proces, když vyslovil, že *„rozsah práva na spravedlivý proces, jak vyplývá z citovaných článků Listiny, jakož i z dalších ustanovení a také z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, není možné vykládat tak, jako by se garantoval úspěch v řízení, tj. že by jednotlivci bylo zaručováno přímo a bezprostředně právo na rozhodnutí, podle jeho názoru odpovídající skutečným hmotněprávním poměrům. Právo na spravedlivý proces znamená zajištění práva na spravedlivé právní řízení, v němž se uplatňují všechny zásady správného rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy“*.

Finanční arbitr vzhledem k výše uvedenému vypořádání jednotlivých relevantních námitek Navrhovatele popisujících porušení jejího práva na spravedlivý proces uzavírá, že toto právo vedením řízení ani rozhodnutím ve věci neporušil.

Finanční arbitr rovněž odmítá tvrzení Navrhovatele, že se nepokusil o smír mezi účastníky řízení. Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval jak Navrhovatele (výzvou ze dne 29. 9. 2015, evid. č. FA/9981/2015), tak Instituci (výzvou ze dne 15. 10. 2015, evid. č. FA/10581/2015), aby písemně informovali finančního arbitra, za jakých podmínek považují smírné řešení sporu za možné. Navrhovatel na výzvu finančního arbitra reagoval podáním ze dne 7. 10. 2015, evid. č. FA/11794/2015, ve kterém požadoval úhradu 650.000,- Kč. Instituce na Navrhovatelem navržený způsob řešení sporu nepřistoupila, když zasláním částky 1.000,- Kč Navrhovateli (kterou Navrhovatel odmítl) dala najevo, za jakých podmínek je pro ni smír ve věci možný. Vzhledem k tomu, že se představy Navrhovatele a Instituce ohledně smírného řešení sporu diametrálně rozcházejí, finanční arbitr vyhodnotil, že smír ve věci není možný.

5.2. Porušení povinnosti Institucí

Finanční arbitr v řízení dovodil a potvrdil na str. 23 Nálezu, že Instituce ve vztahu k Navrhovateli porušila a to jak zákonnou povinnost neblokovat na základě vnitřně rozporného Exekučního příkazu peněžní prostředky na Účtu Navrhovatele ve smyslu § 105 odst. 1 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, tak i smluvní povinnost umožnit výběr peněžních prostředků ve výši 5.000,- Kč a 4.000,- Kč podle čl. XII. odst. 3 a 13 Obchodních podmínek pro zřizování a vedení účtů, o jejichž výběr se Navrhovatel pokusil dne 21. 11. 2014. Finanční arbitr porušení povinnosti Institucí nikterak nezlehčoval a Navrhovateli by přiznal přiměřené zadostiučinění, pokud by Navrhovatel vznik tvrzené újmy prokázal.

Zůstatek na Účtu byl v době blokace 10.860,62 Kč, tedy částka, na které, i vzhledem k pohybům na Účtu, nemohl být dlouhodobě závislý Navrhovatel, natož celá jeho rodina. Závislost Navrhovatele tak lze spatřovat spíše na příjmu Navrhovatele, který na Účet přichází, nikoli na zablokovaném Účtu jako takovém. Navrhovateli ani jeho rodině nebránilo Navrhovatelem namítané platby (dluhy) hradit jiným způsobem – vložením na účet na pobočce nebo prostřednictvím jiného bankovního účtu.

Navrhovatel se o nemožnosti výběru peněžních prostředků z Účtu dozvěděl dne 21. 11. 2014 (pátek). Jak vyplývá z provedeného dokazování, Navrhovatel v této době nevěděl, zda je Účet blokován, resp. z jakého důvodu tomu tak je, nebo z jakého jiného důvodu se na Účtu zobrazuje zůstatek 0,- Kč. Navrhovatel téhož dne položil Instituci dotaz prostřednictvím emailové komunikace, ze kterého neplyne svízelná situace Navrhovatele, jeho špatný duševní stav ani skutečnost, že by byl na uvedených peněžních prostředcích existenčně závislý on nebo jeho rodina. V průběhu probíhajícího víkendu (22. - 23. 11. 2014) Navrhovatel nevyužil možnosti kontaktovat Instituci ať už telefonicky nebo prostřednictvím osobní návštěvy na pobočce. Dne 24. 11. 2016 Navrhovatel již mohl částečně disponovat s částkou převyšující původní zůstatek na účtu a této možnosti využil.

Z vyjádření Navrhovatele dále vyplývá, že o důvodu blokace se dozvěděl dne 25. 11. 2016 z dopisu, který obdržel Povinný. V tuto chvíli Navrhovatel věděl, že exekuce byla nařazena na Povinného nikoli na Navrhovatele, resp. že se jedná o omyl, který začal okamžitě řešit s ■■■, jako oprávněnou z Exekučního příkazu.

Nicméně, porušení povinnosti Institucí samo o sobě nelze zaměňovat nebo automaticky spojovat se vznikem práva na plnění osoby, vůči níž byla povinnost porušena, resp. povinností osoby, která povinnost porušila, zaplatit za porušení povinnosti plnění. Finanční arbitr se v řízení před vydáním Nálezu zabýval toliko vznikem nároku na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu tvrzenou Navrhovatelem, nikoli otázkou náhrady majetkové škody, kterou Navrhovatel po Instituci nepožadoval.

5.3. Povinnost prokázat vznik nemajetkové újmy

Pokud jde o nemajetkovou újmu, podle § 2894 odst. 2 občanského zákoníku platí, že „[n]ebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu“. Finanční arbitr nezjistil, že by si strany sporu ve Smlouvě o účtu sjednaly povinnost nahradit nemajetkovou újmu. Z poslední věty citovaného ujednání dále jednoznačně vyplývá, že i pro vznik odpovědnosti za náhradu nemajetkové újmy se použijí ustanovení o povinnosti nahradit škodu majetkovou.

Ke vzniku odpovědnosti i za nemajetkovou újmu ve smyslu § 2894 odst. 2 věta druhá, je nezbytně třeba naplnění obecných předpokladů, kterými jsou porušení právní povinnosti, existence utrpené újmy (v posuzovaném případě nemajetkové) a příčinná souvislost mezi

protiprávním jednáním a utrpěnou újmou. Naplnění těchto požadavků vyplývá jak z dikce ustanovení § 2910 a násl. upravující odpovědnost za škodu v případě porušení zákonné povinnosti (zde zákon vyžaduje i naplnění požadavku zavinění), tak z dikce ustanovení § 2913 upravující porušení povinnosti smluvní. Nesprávné je tudíž tvrzení Navrhovatele, že ke vzniku odpovědnosti nahradit nemajetkovou újmu postačí porušení povinnosti osobou škůdce bez prokazování, že by skutečně dotčené osobě (poškozenému) jakákoli újma vznikla.

Tvrzení Navrhovatele, že bylo výhradně věcí Instituce, aby prokázala neoprávněnost výše zadostiučinění způsobené nemajetkové újmy, rovněž nenalézá oporu v zákoně.

Navrhovatel mylně na podporu svého tvrzení odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, z něhož naopak jednoznačně vyplývá povinnost vznik nemajetkové újmy prokázat. Argumentaci rozhodnutím městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 28 Co 249/2012, rovněž nepovažuje finanční arbitr za příléhavou, neboť v tomto rozhodnutí rozhodoval soud o nároku na újmu podle jiného právního předpisu, a to *zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)*. V posuzovaném případě se však právní úprava tohoto zákona nepoužije, když se věc řídí čistě občanským zákoníkem.

Pokud Navrhovatel na str. 6 Námitok tvrdí, že vyhověl „*požadavku na prokázání výše poškození srovnáním s judikaturou (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014)*“, bezpochyby zaměnil svojí povinnost prokázat vznik nemajetkové újmy s vyčíslením přiměřeného zadostiučinění vyjádřeného v penězích, které by mělo podle jeho názoru odpovídat nemajetkové újmě, kterou měl utrpět.

Finanční arbitr setrvává na svém právním závěru, že Navrhovatel je povinen prokázat vznik nemajetkové újmy tak, aby mu mohl vzniknout nárok na její přiměřené zadostiučinění. Navrhovatel sice unesl svou povinnost tvrzení, nikoli však povinnost důkazní, když vznik nemajetkové újmy nedoložil a proto mu nevznikl nárok na přiměřené zadostiučinění v požadované výši.

5.4. Nárok na zadostiučinění za újmu ostatních členů rodiny

Navrhovatel poté, co finanční arbitr zastavil řízení ve věci nároků ostatních členů rodiny z důvodu své nepříslušnosti, upravil výši požadovaného zadostiučinění s odůvodněním, že ve smyslu § 2971 občanského zákoníku považuje Navrhovatel újmu ostatních členů své rodiny za své osobní neštěstí.

Když finanční arbitr odhlédne od účelovosti takového tvrzení a skutečnosti, že stanovení výše zadostiučinění na újmě konkrétního subjektu lze pouze diskutabilně vyjádřit jako strohý součet újmy vlastní a dalších třech členů rodiny, jejichž újmu chápe subjekt jako svou vlastní, Navrhovatelem tvrzený výklad by vedl k absurdním závěrům, že by každý člen rodiny mohl požadovat to samé (nikoli v řízení před finančním arbitrem, ale u nezávislého soudu) a jednotlivým osobám čtyřčlenné rodiny by tak vznikl, jako každému zvláště, nárok na zadostiučinění ve výši 1.714.000,- Kč. Finanční arbitr chápe toto tvrzení Navrhovatele za snahu obcházet konkrétní ustanovení § 1 zákona o finančním arbitrovi.

K naplnění vzniku odpovědnosti za nemajetkovou újmu ustanovení § 2971 předpokládá „*zvláštní okolnosti*“, resp. v případě protiprávního činu spáchaného v hrubé nedbalosti porušení „*důležité právní povinnosti*“. Finanční arbitr se ztotožňuje s výkladem ustanovení § 2971, že „*[d]ůležitost povinnosti se ukazuje ve vztahu k právnímu statku, k jehož ochraně je povinnost stanovena. Těmito statky jsou především život a zdraví člověka, ale nelze vyloučit ani majetek – např. vzácné prvotisky, nenahraditelné originály uměleckých děl apod.*“ (srov. Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání.

Praha: C. H. Beck, 2014, str. 1754). Krátkodobé omezení možnosti disponovat s finančními prostředky na Účtu není možné považovat za porušení natolik závažné majetkové povinnosti, že by bylo možné ho podřadit pod zkoumané ustanovení. Finanční arbitr z okolností případu ve vztahu k porušené povinnosti nezjistil, že by se jednalo o jinou zvláštní okolnost ve smyslu toho ustanovení.

Navrhovatelovo tvrzení o takto stanovené výši zadostiučinění současně plyne z absolutního nepochopení generální klauzule v § 2971 občanského zákoníku. Toto ustanovení přiznává v případě zvláštních okolností přímo poškozeným, popřípadě sekundárně poškozeným, kteří pocítují újmu přímo poškozených, jako osobní neštěstí, právo na náhradu nemajetkové újmy. Navrhovatel ovšem nebyl v postavení sekundárně poškozeného oproti ostatním členům rodiny jako primárně poškozených, vůči kterým by Instituce porušila svoji povinnost. Instituce porušila svou zákonnou a smluvní povinnost výlučně ve vztahu vůči Navrhovateli jako primárně poškozenému, když jemu odmítla vyplatit peníze a jemu, jako majiteli Účtu zablokovala možnost nakládat s peněžními prostředky na Účtu na základě špatného Exekučního příkazu.

I kdyby ovšem ostatní členové byli v postavení přímo poškozených, jako osob, kterým Instituce zabránila disponovat s peněžními prostředky na účtu, a prokázali by vznik újmy, nešlo by takovouto újmu přičítat přímo Instituci vzhledem k intenzitě nastolené podmínky (jednání Instituce) ke vzniku škody.

Pro posouzení předvídatelnosti nastalé škody osobou škůdce slouží *teorie adekvátní příčinné souvislosti*, ke které se vyjádřil Ústavní soud v odstavci 28 nálezu Ústavního soudu, „[t]eorie adekvátnosti kausálního nexu vychází z toho, že smyslem subjektivní odpovědnosti za škodu je nařídít náhradu škody tam, kde škůdce škodu způsobil, ačkoli mu lze vytknout, že ji způsobit nemusel, že mohl jednat jinak. Tato odpovědnost tedy předpokládá, že vůbec bylo v lidských silách předvídat, že předmětné jednání bude mít za následek danou škodu. Základním kritériem, ze kterého vychází teorie adekvátnosti, je tedy předvídatelnost škodního následku. Tím se velice podobá dalšímu předpokladu subjektivní odpovědnosti za škodu, a to kritériu zavinění, přesněji její nedbalostní formě. Odlišují se jen subjektem, podle které se předvídatelnost následku poměřuje. V případě zavinění je jím sám (typizovaný) jednající subjekt, zatímco při zjišťování adekvátnosti příčinné souvislosti je kritériem hypotetický zkušený (tzv. optimální) pozorovatel, tedy myšlená osoba, které zahrnuje veškerou zkušenost své doby“.

Nejvyšší soud mimo jiné s odkazem na Nález Ústavního soudu ve svém rozhodnutí ze dne 22. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1729/2013, doplňuje, že podle „*teorie adekvátní příčinné souvislosti je příčinná souvislost dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věci a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události. Současně se musí prokázat, že škoda by nebyla nastala bez této příčiny (condition sine qua non) – srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, uveřejněný pod č. 177/2007 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu...*“.

Tvrzená újma není majetkového charakteru, jejíž vznik by vyplýval přímo z porušení povinnosti Institucí, ale má být svou povahou nemajetkového charakteru (tvrzené duševní útrapy, šok, osobní neštěstí a navozený strach o budoucnost) a vyplývat z vědomosti, resp. nevědomosti o okolnostech zablokování Účtu, potažmo peněžních prostředků na Účtu. Z provedeného dokazování vyplývá, že to byl Navrhovatel, kdo se dozvěděl o tom, že nemůže disponovat s peněžními prostředky na Účtu. Pokud z tvrzení Navrhovatele vyplývá složitá finanční situace všech členů rodiny, bylo na zvážení přímo Navrhovatele, zda se pokusit vyřešit důvody zablokování Účtu samostatně, bez toho, aby tuto informaci sdělil ostatním členům rodiny. Pokud tak učinil, musel být srozuměn a vědom si následků, které bude mít tato informace na psychiku ostatních členů rodiny a jaké útrapy jim bez vědomosti konkrétního důvodu blokace, může takováto informace způsobit. Naopak nelze újmu přičítat jednání Instituce, která si nemohla být vědoma toho, že peníze na Účtu náleží někomu jinému než Navrhovateli natož, aby byla schopná

dovozovat potencionální nemajetkovou újmu, která by hrozila ostatním členům rodiny, pokud by se Navrhovatel rozhodl jim tuto informaci sdělit. Takový následek by pak nebyl přičitatelný jednání Instituce v posuzované věci a proto by mezi jednáním Instituce a způsobenou újmou nemajetkové povahy nebyla příčinná souvislost.

Finanční arbitr tak setrvává na svém právním závěru, že v posuzovaném případě není možné brát v potaz potencionální nemajetkovou újmu, která měla podle Navrhovatele vzniknout ostatním členům rodiny, a kterou Navrhovatel vnímá jako újmu vlastní.

Současně, pro případ vzniku odpovědnosti za škodu při porušení povinnosti zákonné (§ 2910 a násl. občanského zákoníku) se oproti porušení povinnosti smluvní (§ 2913 občanského zákoníku) požaduje zavinění osoby škůdce, přičemž podle (§ 2911 a 2912 občanského zákoníku) se presumuje zavinění nedbalostní, jehož neexistenci musí vyvrátit osoba škůdce. Zákon také v konkrétních případech, požaduje vyšší stupeň zavinění ve formě úmyslu nebo hrubé nedbalosti, kterou naopak musí prokazovat osoba poškozeného. Podle § 2912 odst. 2 současně platí, že *„[d]á-li škůdce najevo zvláštní znalost, dovednost nebo pečlivost, nebo zaváže-li se k činnosti, k níž je zvláštní znalosti, dovednosti nebo pečlivosti zapotřebí, a neuplatní-li tyto zvláštní vlastnosti, má se za to, že jedná nedbale“*.

A právě vyšší stupeň zavinění zákon (byť demonstrativně v uvedených případech) předpokládá v případě vzniku odpovědnosti za úhradu nemajetkové újmy v generální klauzuli v § 2971 občanského zákoníku, jejíž naplnění Navrhovatel namítá. Finanční arbitr odmítá závěry Navrhovatele o zavinění Instituce ve formě nepřímého úmyslu a hrubé nedbalosti Instituce, tak jak Navrhovatel uvádí v Námitkách.

Navrhovatelovo tvrzení, že neochota Instituce do budoucna upravit svůj systém tak, aby nedocházelo k porušování práv klientů, nemá žádný vliv na míru zavinění ve vztahu k porušené povinnosti, a to i kdyby popsané jednání Instituce po porušení povinnosti bylo hrubě nedbalé.

Z provedeného dokazování v řízení před vydáním Nálezu navíc vyplývá, že Instituce učinila opatření k tomu, aby zabránila výkonu vadných rozhodnutí, a s dávkou vysoké úspěšnosti se jí to i daří. Lze si jen těžko představit, že by Instituce věděla, že svým postupem, může ohrozit nebo poškodit (omezit) majetek svých klientů a byla by s tímto srozuměna nebo by jednala mimořádně lehkomyšlně nebo bezohledně tak, aby její jednání naplnilo vyšší stupeň zavinění ve formě úmyslu nebo hrubé nedbalosti (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. 23 Cdo 2702/2012: *„[h]rubá nedbalost je nedbalost nejvyšší intenzity, jež svědčí o lehkomyšlném přístupu škůdce k plnění svých povinností, kdy je zanedbán požadavek náležité opatrnosti takovým způsobem, že to svědčí o zřejmé bezohlednosti škůdce k zájmům jiných osob“* a podpůrně pro vysvětlení pojmání tohoto pojmu napříč českým právním řádem rovněž rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1203/2015: *„[u]stanovení § 16 odst. 2 tr. zákoníku o hrubé nedbalosti není zpravidla naplněno v případě, že pachatel ze subjektivního hlediska učinil vše, co v rozhodný okamžik považoval za nutné a co současně extrémně nevybočilo z obecného požadavku na zachování náležité opatrnosti“*). Navrhovatel tento vyšší stupeň zavinění neprokázal a kromě jeho tvrzení tomu nenásvědčuje žádné zjištění finančního arbitra.

Naopak jednání Instituce v posuzované věci odpovídá nedbalostnímu jednání ve smyslu výše citového ustanovení § 2912 odst. 2 občanského zákoníku.

5.5. Přiměřená výše zadostiučinění v posuzovaném případě

Nemajetková újma se ve smyslu § 2951 odst. 2 občanského zákoníku *„odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečně a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy“*. Zákon tak upřednostňuje zadostiučinění

poskytnuté poškozenému jinak než v penězích, peněžité zadostiučinění nastupuje pouze podpůrně.

Jak vyslovil rovněž Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 22. 12. 2011, sp. zn. 30 Cdo 1154/2011, ve vztahu k zadostiučinění u nemajetkové újmy předpokládanému zákonem č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „zákon č. 40/1964 Sb.“), „[p]řiměřenost formy morálního zadostiučinění vždy závisí na posouzení povahy a okolností konkrétního případu (např. intenzity a způsobu neoprávněného zásahu, charakteru zasažené hodnoty osobnosti, trvání a šíře ohlasu vzniklé nemajetkové újmy, apod. ... Smyslem peněžitého zadostiučinění podle ustanovení § 13 odst. 2 obč. zák. je výhradně zmírnění následků vzniklé nemajetkové újmy na osobnosti fyzické osoby. Nejde však o reparaci celé nemajetkové újmy“.

Navrhovatelova tvrzení, že byl ve stresu a nejistotě z důvodu zablokování Účtu Navrhovatele, protože ze zkušenosti věděl, že doba blokace účtu v případě exekučního příkazu může být až půl roku, přičemž Navrhovatel a osoby blízké byli závislí na plynulosti toku peněz na neoprávněně zablokovaném Účtu, a tudíž zjištění o blokaci Účtu pro ně znamenalo velmi vážný zásah do jejich nemajetkové sféry, velmi vážné ohrožení možnosti splácet uvedené dluhy, což by vedlo k dalším exekucím, ztrátě majetku Navrhovatele a osob jemu blízkých a ztrátu možnosti podnikat, považuje finanční arbitr za ryze účelová. Navrhovatel tato tvrzení nijak nedoložil a vychází ze skutečností, které nenastaly.

Priměřené zadostiučinění představuje objektivně určené plnění, která má zmírnit následky způsobené nemajetkové újmy. Zvolený způsob a výše plnění vychází z okolností, které jsou objektivně zjistitelné a na venek rozpoznatelné a přezkoumatelné. Pro určení není možné brát v potaz subjektivní stránku (např. psychickou labilitu, nadhled nebo odolnost vůči stresu) konkrétní osoby poškozeného a jeho schopnost vnitřního zpracování pocitů, protože tato stránka každého člověka je těžko prokazatelná a ověřitelná. Nesprávný je závěr Navrhovatele, že doba zablokování Účtu jako objektivní okolnost trvání závadného stavu, nemá vliv na způsob a výši zadostiučinění. V případě prokázané újmy by tak co do stanovení výše zadostiučinění hrála roli nejen závažnost způsobené újmy (míra její intenzity), ale rovněž doba, po kterou by tento nežádoucí stav trval.

Navrhovatelem předložené vyčíslení nemajetkové újmy 1.714.000,- Kč považuje finanční arbitr za absolutně neodpovídající objektivně zjištěnému skutkovému stavu. Navrhovatel v řízení neprokázal a finanční arbitr nezjistil, že by zůstatek peněžních prostředků na Účtu náležel někomu jinému než Navrhovateli. Pokud jde o Navrhovatelem historicky prováděné platby z toho Účtu, kterými měl hradit dluhy jiným členům rodiny, nelze ani z těchto plateb dovodit, že by peněžní prostředky na Účtu patřily více členům rodiny. Okolnosti nasvědčují spíše tomu, že Navrhovatel plnil dluhy za jiné členy rodiny ze svých vlastních prostředků. Navíc, i kdyby Účet sloužil více osobám, které by na něj ukládaly výlučné své peněžní prostředky, pro posouzení výše zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu tato okolnost nemá žádného významu. Pro posouzení je směrodatné zablokování zůstatku na Účtu Navrhovatele, nikoli okolnost, že tento Účet využívá více lidí. Částka zůstatku na Účtu ke dni zablokování rozhodně nebyla natolik vysoká, aby její krátkodobé zablokování mohlo způsobit Navrhovateli či členům jeho rodiny tvrzený šok, resp. nemajetkovou újmu se zásahem do životních jistot jako práva podnikat, ztráty soukromého majetku, zásahu do dobré pověsti, dobrého jména, práva na uspokojování svých potřeb.

V neposlední řadě, Navrhovatel v rámci vyčíslení výše zadostiučinění vzal v potaz jako objektivní kritéria skutečnosti, které nemají jakýkoli vliv na stanovení objektivní výše zadostiučinění v posuzovaném případě. Pokud má zadostiučinění zmírnit nemateriální újmu konkrétní osoby poškozeného, lze jen těžko dovozovat, že by výše takovéto újmy byla závislá na tom, zda Instituce je či není takovouto výši potencionálně přiznaného zadostiučinění dostatečně sankcionována s ohledem na přenesení odpovědnosti na svého zaměstnance. Navrhovatel zcela

účelově nerozlišuje mezi významem zadostiučinění konkrétního poškozeného za způsobenou újmu od veřejnoprávního potrestání Instituce. Navrhovatel tak do svého zadostiučinění započítává případné sankce, jejichž uložení přísluší orgánům veřejnoprávního dohledu a rozhodně nesouvisí se soukromoprávním nárokem Navrhovatele. Shodně Navrhovatel ve výši zadostiučinění zohledňuje chování Instituce následující až po uvedeném porušení povinnosti Institucí, resp. chování Instituce v průběhu probíhajícího řízení před finančním arbitrem, které absolutně nemá vliv na Navrhovatelem tvrzenou újmu.

Z rozhodnutí Nejvyššího soud ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. 30 Cdo 2545/2008, který se zabýval přiměřenou výši zadostiučinění vyplývá, že *„je nezbytné přihlédnout k zadostiučinění, kterého se poškozenému již dostalo (event. má dostat) ve formě morálního zadostiučinění (t.j. ve formě nemajetkové, resp. morální satisfakce). Formy této satisfakce mohou být rozličné (lze zmínit omluvu, konstatování výroku soudního rozhodnutí, že došlo k zásahu do osobnostních práv dotčené fyzické osoby, apod.). Jako samostatné morální zadostiučinění může podle okolností působit i již sama aktivně projevená snaha toho, kdo zasáhl do práva na ochranu osobnosti fyzické osoby, mimosoudně zajistit postiženému konkrétní satisfakci (např. „dobrovolné“ poskytnutím finančních prostředků jako náhrady nemajetkové újmy v penězích, resp. pokusem eventuálně i jinak zmírnit následky zásahu, např. formou účasti s postiženým, součinností s ním, projevenou lítostí apod.).“* Ačkoli tyto závěry vyslovil Nejvyšší soud k právní úpravě zadostiučinění v režimu zákona č. 40/1964 Sb., nepochybně jsou aplikovatelné rovněž na úvahy o přiznání výše zadostiučinění za současné právní úpravy.

Z provedeného dokazování vyplývá, že Instituce se k porušení povinnosti přiznala, závadný stav odstranila, jakmile se o něm dozvěděla, Navrhovateli se omluvila a vyzvala ho ke sdělení výše škody, kterou mu mohla svým postupem způsobit, a kterou mu byla ochotná nahradit v případě, že by jí Navrhovatel Instituci prokázal. Instituce dále v průběhu řízení před finančním arbitrem zaslala na Účet Navrhovatele jako omluvu částku 1.000,- Kč. Finanční arbitr současně Nálezem pochybení Instituce jednoznačně potvrdil.

Finanční arbitr opakuje, že Instituce peněžní prostředky na Účtu blokovala po dobu 120 hodin a 17 minut, z toho Navrhovatel nemohl provádět žádné platební transakce po dobu 71 hodin, převážně během víkendu. Finanční arbitr nepovažuje samotnou blokaci Účtu, resp. části peněžních prostředků na něm, po tuto dobu za způsobilou bez dalšího způsobit takový stres, jak popisuje Navrhovatel (tedy v podobě otřesení základních životních jistot, které se promítlo až do zdravotního stavu Navrhovatele). Určitá míra stresu se totiž v každodenním životě nevyhnutelně vyskytuje. Ze zjištěných skutkových okolností vyplývá, že Navrhovatel v době blokace Účtu žádnou psychickou újmu nepociťoval a že teprve následně dovodil její vznik a požadoval po Instituci její náhradu.

Za předpokladu, že by Navrhovatel prokázal vznik tvrzené újmy, finanční arbitr by výše popsané formy zadostiučinění považoval vzhledem k objektivním okolnostem ve smyslu § 2951 odst. 2 občanského zákoníku za přiměřené.

6. K výroku rozhodnutí

Finanční arbitr neshledal, že by ve věci rozhodl věcně nesprávně z důvodů, jak namítal Navrhovatel, ani že by Nález a řízení, které mu předcházelo, bylo v rozporu s právními předpisy. Finanční arbitr proto námitky Navrhovatele zamítl a Nález potvrdil.

P o u č e n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručení nález, který již nelze napadnout námitkami, je

v právní moci (v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra).

Podle § 244 odst. 1 občanského soudního řádu rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

V Praze dne 6. 10. 2016

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr